

TONG YULDUZI

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

N:16 (66973)
2014-yil
21-aprel

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

BUNDAN ROPPA-ROSA 13 YIL
muqaddam, aniqrog'i, 2001-yilning 25-aprel
sanasida yurtimiz yoshlарini ezgu maqsad sari
birlashtiruvchi «Kamolot» yoshlар ijtimoiy harakati
tashkil topgan edi. O'tgan davr mobaynida Harakat
tomonidan farzandlarimizni Vatan ravnaqi yo'lida
birlashtirish, ularni mustaqil fikrlaydigan, o'zining
qat'iy qarashlariga ega bo'lgan avlod sifatida
tarbiyalash maqsadida qator loyiҳalar
amalga oshirildi.

(Davomi 2-betda)

Poytaxtimizda O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi, Fugorlik jamiyati shakllanishini monitoring qilish mustaqil instituti, «Kamolot» YOIH hamda qator tashkilotlar hamkorligida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishga qaratilgan go'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi Qarori ijrosini ta'minlash, belgilangan vazifalarini sifatli va samarali bajarishga qaratilgan davra suhbati bo'lib o'tdi.

BARKAMOL AVLOD – MILLAT TAYANCHI

Mamlakatimizda jamiyat rivoji yo'lida amalga oshirilayotgan islohotlarda yosh avlodning faoliyati shakllanishini monitoring qilish, yigit-qizlarning o'z fikr va qarashlarga ega bo'lib tarbiyalanishlari yo'lida qator samarali ishlari hayotga tabbiq etilayotir. Bu jarayonda yoshlarga oid bosma ommaviy axborot vostitalarinin faoliyatini yanada takomillashtirish muhim ahamiyatiga ega.

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida bo'lib o'tgan yig'ilishda yugoridagi qayd etilgan masalalar yuzasidan so'z yuritilar ekan, yoshlarga oid nafaqat markaziy, balki mamlakatimizning chekka hududlarida faoliyat yuritayotgan bosma nashrlarning bugungi kun holati o'quvchilarining talabiga to'liq javob berishi kerakligi aytib o'tildi. Xususan, nashrlarda milliylik, vatandarvarlik ruhi singdirilgan, atrofda sodir bo'layotgan voqealarni tezkor va xolis yuritilgan maqolalar bilan boyitish, eng asosiyisi, tahririylarni yuqori malakali mutaxassislar bilan ta'minlash xususida so'z yuritildi.

Belgilangan vazifalar ijrosini sifatli va samarali tashkil qilish uchun viloyat, tuman hokimliklari vakillarini ham jalb qilgan holda joylarda yoshlarga oid bosma nashrlarning holatini o'rganish lozimligi belgilandi. Bu boroda sohada faoliyat yuritayotgan mutaxassislar malakasini oshirish, yosh journalistlari ish bilan ta'minlash maqsadida seminar-treninglar o'tkazishga kelishib olindi.

Sadoqat ARSLANOVA

TADBIRKOR QIZ YUTUG'I

yosh hunarmand, bir gal Toshkentda o'tkazilgan san'at haftaligidagi muvaffaqiyatlari qatnashdi. Undagi noyob iste'dodini ko'rigan ustoz, rassom Bahodir aka Bobonazarov shogirdidan bor bilimi-yu e'tiborini ayamadi.

– Bolaligimda duch kelgan buyumga rasm solishim, ustozim ta'biri bilan aytganda, o'ziga xos san'at asarlarini yaratishimga turkti bo'ldi. Mening tasavvurim va dunyoqarashimni esa yurtimizing go'zal tabiatini va o'qigan kitoblarim boyitib bordi. Ota-onam hamisha biz to'rt opa-singilga kitob mutolaa qilibishni uqtirib, hatto qanday asarlarini o'qishimizga e'tibor qaratishadi. Shuning uchun bugun erishgan yutug'i minning sababchilari ota-onam va ustozlarim, deya baralla aytgim keladi.

Niyatim, kollejni tamomlagach, mahallamdagidagi tengdoshlarim-u uka-singillarimga hunar o'rgatib, yangi ish o'rinnarini va ajoyib san'at asarlarini yaratmoqchiman. Shuningdek, o'z mahsulotlarim orqali xorijiy davlatlarda bo'lib, yurtimizing betakror san'atini dunyoga tanitishni orzu qilaman, – deydi hunarmand qiz uzoq manzillarni ko'zlab.

Ayni paytda qahramonimiz Guliston shahar san'at kollejida dastgohli rang tasvir yo'naliishiда ta'lim olmoqda. Bolaliganoq rasm chizishni jondididan yaxshi ko'rigan Shahrizodning iqtidorini o'z vaqtida payqagan ota-onasi uni shahardagi tasviriy va amaliy san'at litsey-internatiga yetaklab borishdi. Litseyda o'qib yurgan kezlar turli tanlovlarda o'z izlanuvchanligini namoyish etgan

Sayyora QODIROVA

BUYUK YURT FARZANDLARIMIZ!

(Davomi. Bosh 1-beda)

AMOLOT

Bu haqda bizga Harakatning
Markaziy Kengashi bo'limi mudiri
Ma'mur BAYONOV quyidagilarni
so'zlab berdi:

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakatini respublikamizdagi yirik jamaot tashkilotlaridan biri sifatida hozirgi kunda 3,9 million yoshlarni o'z atrofida jamlagan. Tashkilotimiz yurtimizdagi ta'lim maskanlarida tahsil olayotgan, korxona va muassasalarda faoliyat olib borayotgan yoshlarning tashabbuslari bilan tashkil etilgan 15 mingdan ortiq boshlang'ich tashkilotiga ega. Shu bilan birga, Harakat tarkibida «Vatan, do'stlik va xalqparvarlik uchun» shiori ostida 10 yoshdan 14 yoshgacha bo'lgan 2 millionga yaqin bolalarni o'z safida birlashtirgan «Kamolot» bolalar tashkiloti ham faoliyat yuritayotgani quvonarlidi.

Kelajak avlodni sog'lom, baquvvat bo'lib voyaga yetishimi ta'minlash maqsadida, Harakat tomonidan ko'plab loyihibar amalga oshirilmoqda. Jumladan, «Kamolot» YOIH tegishli tashkilotlar bilan hamkorlikda o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalari bitiruvchilarining bandligini ta'minlash, ularda tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni, kasanachilikni rivojlantirish hamda ularga mikromoliyaviy xizmatlar ko'rsatish orqali mamlakatimizda yangi ish o'rinnarini yaratish maqsadida 2011-yildan buyon ana'naviy tarzda «Menin biznes g'oyam» tanlovi o'tkazilmoqda. Birgina 2012-yilning o'zida tanlovdagi 48 mingga yaqin o'quvchilar ishtirok etib, ularidan tadbirkorlik ishlarni boshlashi uchun 2 ming nafriga tijorat banklari tomonidan imtiyozli kreditlar berildi.

Masalan, o'tgan 2013-yilda mazkur tanlov bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasining kimyo sanoat kolleji o'quvchisi

Xalqnazar Abitov «Yosh fermer» loyihasi bo'yicha qoramol sotib olish uchun, Samarqand viloyati, Payariq tumanidan Sultonbek To'ranov chovrachilikni yo'lg'a qo'yish uchun, Jizzax viloyati, Zomin tumanidan Bobur Akbarov kichik chovrachilikni yo'lg'a qo'yish uchun, Andijon viloyati, Izboskan tumanidan Elmurod Hojimatov asalarichilikni yo'lg'a qo'yish uchun bank kreditlarini qo'lg'a kiritishdi.

Bundan tashqari, Harakat tomonidan «Shunqorlar» harbiy sport musobaqasi, «Yosh chegarachi» harbiy vatanparvarlik musobaqasi, «Kamolot» – TUR» velomarafoni, «Kamolot» shaxmat taxtasi» turnirlarining o'tkazilishi ham yoshlarimiz orasidan ko'plab iste'dod egaralarini kashf etish imkonini bermoqda. Birgina shaxmat bo'yicha o'tkazilgan «Kamolot» shaxmat taxtasi» turnirida respublikadagi 9,5 mingta umumta'lim maktablari, 1,5 mingdan ziyod kasb-hunar kolleji va akademik litseylarining

245 ming nafarga yaqin o'quvchilarini ishtirok etgani quvonarlidi.

Shuningdek, 2013-yilda O'zbekiston Respublikasining 22 yilligiga bag'ishlab yurtimiz bo'ylib Harakat tomonidan 12 ta loyihani o'z ichiga olgan «Biz buyuk yurt farzandlarimiz!» shiori ostida festival tashkil qilindi. Mazkur tadbirlarda jami 1 millionga yaqin yoshlar ishtirok etishdi. Farzandlarimizni tamaki chekish, spirtli ichimliklarni iste'mol qilish kabi salbiy illatlaridan himoyalash maqsadida festival doirasida «Alkogol va tamaki mahsulotlarining tarqatilishi va iste'mol qilinishini cheklash to'g'risida»gi Qonun ijrosi ustidan jamoatchilik nazoratini o'matishga qaratilgan «Vijdonli sotuvchi» aksiyasi tashkil etildi.

Bir maqsad yo'lida birlashib, yuksak cho'qqilar sari olg'a intilayotgan yoshlarimizning ertasi bundan-da yorug' bo'lishiga tilakdoshmiz.

Ozoda TURSUNBOYEVA

O'ZBEKISTON, JONIM TO'SHAY SOYANGGA!

She'riyat bo'stonining rang-barang chechaklaridan saralab, elga luhfa etish baxti har kimga ham nasib etavermaydi. O'zining xalqona ohangda yozilgan ijod namunalarini bilan elning qatbidan chuqur joy egallagan, O'zbekiston xalq shoiri Muhammad Yusufning she'rlari qo'shiq bo'lib kirmagan xonadon yo'q.

Shoir hayotni dildan his etib ijod qilgani bois, xalqimiz uning bitganlarini qalbdan sevib ardoqlaydi. Muhammad Yusufning odamiyilik, mehruhabbat va tinchlik mavzusidagi purma'n o satrari, o'quvchi qalbida adabiyot ezzulik nurini taratib turuvchi quyoshdir, degan taassurot uyg'otadi. U o'zining Vatan haqida yozgan she'rida:

O, ota makonim,
Onajon o'ljam,
O'zbekiston, jonio to'shay soyangga.
Senday mehribon yo'q,
Seningdek ko'rjam,
Rimni alishmasman bedapoyangga...

deya, Vatanni bor bo'y-basti bilan ko'z oldimizda namoyon etadi. Bir hovuch tuprog'imiz dunyodagi jamiki boyliklardan afzal ekanini isbotlaydi.

Ayni kunlarda shoir tavalludining oltmish yilligi

munosabati bilan joylarda o'tkazilayotgan tadbirdirlarda o'quvchilarining hayqirib: Adoying bo'lgayim seni, O'zbekiston... deya she'r o'qishlaridan qalbimiz faxr-iftixorga to'ladi. Ana shunday tadbirdardan biri poytaxtimizning Uchtepa tuma-

nidagi 197-umumta'lim maktabida bo'lib o'tdi.

«Mangulikka'daxldor umr» nomli ma'naviyijodidi kechada sevimli shoirning umr yo'ldoshi shoirra Nazira as-Salom, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zolari Mahmud Sattoriy hamda shoir Axtamquli ishtirok etdi.

Dastlab, maktab rahbari Muhibabar Yaminova so'zga chiqib, shoirning boy ijodiy merosi haqida to'lqinlanib so'zladi. So'ngra, o'quvchilar ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi Zarofat Abdurazimova boshchiligidagi shoir she'rlarini jaranglatib o'qidi. Tadbir davomida «Mohir qo'llar» to'garagi a'zolarining turli gazlama va matolardan tayyorlagan o'yinchoqlari va bahoriy pishiriqlarni did bilan dasturxonga bezatishlari kecha qatnashchilarida katta taassurot uyg'otdi.

A. KARIMOV

MEHRIMIZ ORT'DI

Yurtimizda shoir Muhammad Yusuf nomini bilmaydigan va uning she'rlarini yod olmagan tengdoshim bo'limasa kerak?! Ayniqsa, biz yoshlar ijdokorning ona Vatan haqidagi she'rlarini o'qiganimiz sari qalbimizda shoir ijodiga bo'lgan mehnimiz ortib boraveradi.

Uning she'rlari biz yosh avlod qalbiga o'zlikni anglash, milliy g'urur va iftixon tuyg'ularini, ezuq fazilatlarni jo etishda muhim ahamiyatga ega.

Barno MAMAJOANOVA,
Toshkent shahar, Shayxontohur
tumanidagi 59-DIUM 5-«B» sinf o'quvchisi

OHANRABO SATRLAR

Kuni kecha ta'lif dargohimizda Muhammad Yusuf ijodiga bag'ishlangan tanlov bo'lib o'tdi. Unda 7-9-sinf o'quvchilar bahr-u bayt aytilish va sahna ko'rinishi tayyorlash shartlari bo'yicha o'zaro bellashishdi. Tadbirda sinfimiz o'quvchilar ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi Oydin opa Qulanovaning ishonchlarini oqlagan holda yaxshii natijalarini qo'liga kiridi.

G'oliblarga maktab ma'muriyatini tonomidan «Faxriy yorliq» va esdalik sovg'alari topshirildi.

Latofat XOLIYOROVA,
Surxonaryo viloyati, Qumqo'rg'on tumanidagi
33-umumta'lim maktabining 8-sinf o'quvchisi

ULUG'IMSAN, VATANIM!

Yolg'izim,
Yagonam deymi,
Topingan koshonam deymi,
O'zing mening ulug'lardan
Ulug'imsan, Vatanim...

Poytaxtimizning Yunusobod tumanidagi 313-umumta'lim maktabi o'quvchilar shoir Muhammad Yusuf tavalludiga bag'ishlab o'tkazilgan tadbirda bu qo'shiqni jo'r bo'lib kuylaganida, zalda yig'ilganlarning barchasini hayajon bosdi. Ayniqsa, kechada o'quvchilar tomonidan ijro etilgan sahna ko'rinishlari, bir-biridan go'zal she'rlar tadbir qatnashchilariga xush kayfiyat ulashdi.

Shundan so'ng, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan madaniyat xodiimi, shoirra Umida Abdurazi-

mova so'zga chiqib, Muhammad Yusuf Mustaqillikni, ona Vatanimiz istiqbolini o'limas misralar bilan tarannum eta olgan, o'zbek she'riyatiga munosib hissa qo'shgan shoir ekanligini faxr bilan tilga oldilar.

Uning betakroy she'rlari katta-yu kichikka birday tushunarli, sevimli ekanini ta'kidladilar. O'z

navbatida, shoirra o'quvchilarga ko'p kitob mutolaa qilish, inson dunyoqarashining kengayishiga xizmat qilishini aytib o'tdilar.

Tadbir so'ngida yana qo'shiq yangradi. «Ulug'lardan ulug'imsan, Vatanim...».

Muzaffar AHMEDOV.
Sahifadagi suratlari muallifi:
Mahmudjon AZIMOV

Navoiy bobomizning adabiy merosi xalqimiz ma'naviy xazinasining bezagi va ziynatidir. Uning axloqiy-ta'limiyo'sinda bitilgan «Mahbub ul-qulub» asarida ta'lum-tarbiya, odob-axloq va go'zal fe'l-atvolar qatorida insondagi yomon xislat va illatlar xususida so'z boradi. Ushbu asarning muqaddima bobida «Har ko'y va ko'chalarda yuguribmen va olam ahlidin har nav' elga o'zumni yetkuriwmenva yaxshi-yamonning af' olin bilibmen va yamon-u yaxshi xislatlari tajriba qiliben», deb ta'kidlashidan Navoiy bobomiz o'z umri davomida hayotning ko'p achchiq-chuchugini totgani, yaxshi-yomon tabiatli va xislatli odamlarga ko'p duch kelganidan keyin mazkur ajoyib asarga qo'l urganini bilib olamiz. Shuningdek, ushbu asar shoir hayotining oxirgi davri, ya'ni 1500-yilda muayyan hayotiy tajribaga ega bo'lganlaridan keyin bitilgani ham fikrimizning yaqqol isbotidir.

«Mahbub ul-qulub»da biror-bir munosabat va holat taqozosiga ko'ra 127 ta tanbeh keltirilib, bu tanbehlari biror mavzuni yanada yorqinroq tasavvur etish va atroficha mushohada yuritishga yordam beradi. Tanbeh so'zi aslida arab

tilida uyg'otish, ishora qilish, ogohlantirish va izohlash kabi bir qancha ma'nolarni anglatadi.

Tanbeh ko'proq o'quvchini ogohlilikka chorlab, biror yomon

sodda va purma'no tanbehlari kitobxon yodida saqlanib, uning qalbiga yetib boradi. «Umrni g'animat bil, sihhat va amniyatqa shu-

narsa ham ko'ngilga quvonch olib kirmaydi. Agar xotirjamlik yo'qolsa, inson qo'lli ishga bormaydi, faqat tinch va xotirjam bo'lish tashvishida ixtirob chekadi. Demak, Navoiy bobomiz bu hikmatda umrni g'animat bilib, uni bekorga sovurmaslikdan ogohlantirsas, sog'lik va xotirjamlikni deb shukur tilish kerakligini uqtimoqda.

Yana bir tanbehlari:

«Chin so'zni yolg'onga chulg'ama, chin ayta olur tilni yolg'onga bulg'ama»,

«Yolg'onchi kishi emas,

yolg'on aytmoq eran (mard)lar ishi emas», deb keltirgan. Bu hikmatda yolg'onchi kishini inson emas, yolg'on so'zni tilga oladigan kishi mard emas, deyilmoqda. Xullas, Navoiy bobomiz «Mahbub ul-qulub» asarida keltirilgan tanbehlarda pand-nasihat, yaxshilikda vat, yomonlikdan qaytarish, go'zal xislat va fazilatlar egasi bo'lishga undash, yomon illatlardan qochish kabilalar o'rinni ko'ramiz.

**Bobomurod ERAJI,
tadqiqotchi**

NAVOIY BOBOMIZ TANBEHLARI

xislat yoki illatdan xalos bo'lish yoki unga yaqin yo'lmaslikka chaqiradi. Shu ma'noda aytish mumkinki, tanbeh insondoning ma'naviyati va xulq-avtori to'g'ri shakllanishida katta ahamiyatiga ega. Navoiy bobomizning ayrim tanbehlari xalqimiz tilida hikmatli so'z va maqol sifatida keng qo'llaniladi: «Bilmaganni so'rab o'rgangan olim, orlanib so'ramagan o'ziga zolim», «Oz-oz o'rganib dono bo'lur, qatra-qatra yig'ilib daryo bo'lur», «Har kimki so'zi yolg'oni zohir bo'lg'och u yolg'on», «Tilga ixtiyorsiz – elga e'tiborsiz» va «Sabr bila ko'p bog'liq ish yechilur, ishda oshuqqon ko'p toyilur, ko'p toyilg'on ko'p yiqilur» kabi xalqona tilda aytig'an

kur qil», degan tanbehning ma'nosini o'ylab ko'raylik. Bu hikmatning mazmun-mohiyati juda keng. Ul insoni uch narsadan ogohlilikka chorlash va shu uch narsani boy bermaslik, ularning shukrini ado etish kerakligiga ishora qilingan. Bu uch narsa – umr, sog'lik va xotirjamlikdir. Chunki umr qadrini to'g'ri baholay olmagan kishi uni befoyda ishlarga sarflaydi va uning g'animat ekanini to'g'ri anglamaydi. Sog'lik va xotirjamlik ham aslida katta na'matdir. Agar sog'lik bo'lmasa, dunyodagi har qanday lazzatni

KELAJAK EGALARI

Prezidentimiz tomonidan 2014-yilning «Sog'lom bola yili» deb e'lon qilinishi yurdoshlarimizni xushnud etdi. Negaki, sog'lom bolani dunyoga keltirish, ularni yurt koriga yaraydigan salohiyati farzandlar etib tarbiyalash xalqimizning egzu maqsadlaridan biridir.

Quvonlarisi, bu orzu-umidlarimiz ro'yobini mamlakatimizda amalga oshirilayotgan xayrlı ishlardan misolida ko'rib turibmiz. Jumladan, onalik va bolalikni muhofaza qilish, yosh avlodni sog'lom dunyoga kelishini ta'minlash maqsadida yurtimizda ko'p tarmoqli bolalar shifoxonalari, oilaviy poliklinika va qishloq vrachlik punktlari faoliyat yuritmoqda. Bu kabi tibbiyot maskanlarida malakali shifokorlar aholi salomatligini saqlash yo'lida sidqidildan mehnat qilmoqda.

Bundan tashqari, maktabgacha ta'lum muassasalarini, umumta'lum maktablarini, kasb-hunar kollejlari va akademik litseylarda, shuningdek, ko'plab sport inshootlarida sport to'garaklari tashkil etilganki, bu yosh avlodni har jihatdan sog'lom va barkamol bo'lib voyaga yetishiga xizmat qilmoqda.

Ishonamanki, tengdoshlarim yaratilayotgan sharoitlarda unumli foydalanih, yurimiz koriga yaraydigan insonlar bo'lib ulg'ayadilar.

*Nodira ARSLONOVA,
P. F. Borovskiy nomidagi
Toshkent tibbiyot kolleji o'quvchisi*

ISTIQLOL G'UNCHALARI

Yurtimizning so'lim go'sharidan biri Navoiy shahrida «Istiqlol g'unchalari» an'anaviy bolalar ijodiyoti festivali bo'lib o'tdi. Tadbirda viloyatda faoliyat yuritayotgan 11 ta «Barkamol avlod» bolalar markazlaridagi jami 158 to'garaklarga qatnovchi tengdosh-laringizning o'z qo'llari bilan yasanay buyumlari namoyish etildi. Haykaltaroshlik, munchoqli bezak, naqsh o'ymakorligi, to'quvchilik yo'nalishlari bo'yicha qo'lda ishlangan buyumlar tadbir ishtirokhilarida hamda mehnomlarda katta qiziqish uyg'otdi.

Festival shahardagi «Amfiteatr»

majmuasida tashkil etilgan katta konsert dasturi bilan yakunlandi. Milliy an'ana va urf-odatlarimiz, qadriyatlarmizni aks ettirishda o'nak bo'layotgan to'garaklar, ijodiyot markazlari hamda ularning tarbiyalanuvchilar turli nominatsiyalar bo'yicha diplom va esdalik sovg'alari bilan taqdirlandi.

Manzura UBAYDULLAYEVA

DO'STLIK - MUQADDAS TUYG'U

Do'stlik – ilohiy va muqaddas tuyg'u. Uni qadriga yetgan, asrabavaylagan inson hayotda ulkan muvaffaqiyatlarga erishadi, har qanday qiyinchilikni sabr bilan yengib o'tadi. Bejiza ga xalqimiz: «Do'sti borning baxti butun», deb aytmagan.

Men sinfinizdag'i barcha qizlar bilan yaqin dugonaman. Biz bir-birimizni hamisha qo'llab-

quvvatlaymiz. Niyatim, dugonalarim bilan do'stona munosabatlarimizga ko'z tegmasin. Dunyodagi barcha insonlar bir-biriga do'st tutinishsin!

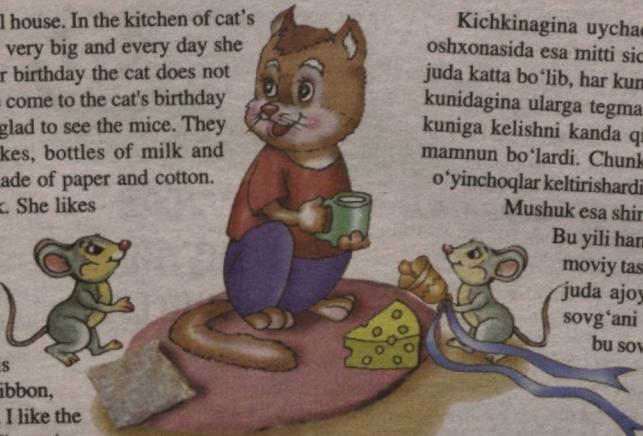
*E'zoza USMONXO'JAYEVA,
poxtaxtimizning
Shayxontohur rumanidagi
34-umumta'lum maktabining
5-sinf o'quvchisi*

The yellow cat and the mice

The yellow cat lives in a small house. In the kitchen of cat's house live little mice. The cat is very big and every day she eats one or two mice. But on her birthday the cat does not eat mice. Every year all the mice come to the cat's birthday party. Of course, the cat is very glad to see the mice. They give her birthday presents: cakes, bottles of milk and interesting toys. The toys are made of paper and cotton. The cat likes the cakes and milk. She likes the toys too.

This year the mice come to the cat's birthday party and say «Here is a blue ribbon with a small bell for you».

The ribbon is very nice, it is made of silk. The cat takes the ribbon, puts it on and says: «Thank you. I like the ribbon with the bell very much. I'm going to wear it all the time». The mice very happy. Now they know the yellow cat comes. When the mice hear the bell, they run away.

I sing
You sing
We sing
They sing

BUT

He sings
She sings
It sings

Lekin III shaxs birlikda egadan so'ng kelgan fe'llarga «s», agar so'zning oxiri s, ss, ch, sh, o, x harflari bilan tugasa, fe'lga «es» qo'shiladi.

For example: I usually get up at 6 o'clock in the morning. He watches TV every day.

Savol shaklida esa do/does ni yordamga chaqiraniz va ular egadan oldinga o'tganda, savol gapga aylanadi:

Do/Does + subject + verb?
Do you live in Tashkent? Yes, I do. No I don't.
Does your sister speak English? Yes she does, No she doesn't.

Complete the sentences.

Use the correct form of these verbs:

Gaplarni to'ldiring. Ushbu fe'llarni to'g'ri shaklda yozing:

Boil, close, cost, go, have, like, meet, open, speak, teach, wash.

- She is very clever. She speaks four languages.
- We usually supper at 7 o'clock.
- Manzura films. She often to the cinema.
- Water at 100 degrees Celsius.
- In Britain the banks at 9.30, in the morning.
- Amir Temur's Museum at 5 o'clock every evening.
- This hat is expensive. It a lot of money.
- Nazira is a teacher. She English to young children.
- Your work is very interesting. You a lot of people.
- Xolida her hair twice a week.

O'zDJTU talabasi
Dinara SHAKIROVA tayyorladi

Malla mushuk va sichqonlar

Kichkinagina uychada bir malla mushuk yashar ekan. O'sha uyning oshxonasida esa mitti sichqonlar unga qo'shni bo'lib yasharkanlar. Mushuk juda katta bo'lib, har kuni bir yoki ikkita sichqonni tutib yer, faqat tug'ilgan kunidagina ularga tegmas ekan. Barcha sichqonlar har yili uning tug'ilgan kuniga kelishni kanda qilmas edilar. Albatta, mushuk sichqonlarni ko'rib mammun bo'lardi. Chunki ular mushukka kulchalar, idishda sut va ajoyib o'yinchoqlar keltirishardi. O'yinchoqlar qog'oz va paxtadan yasalgan bo'lardi.

Mushuk esa shirinliklar, sut va o'yinchoqlarni juda yaxshi ko'rardi. Bu yili ham sichqonlar mushukning bazmiga kelib: «Mana bu moviy tasmali qo'ng'iroycha sizga», deyishibdi. Moviy tasma juda ajoyib bo'lib, u ipakdan tayyorlangan edi. Mushuk sovg'aani taqib olib, xursand bo'ldi. «Katta rahmat, menga bu sovg'a judayam yodqi. Endi uni doim taqib yuraman», dedi. Sichqonlar juda-juda xursand bo'lishdi. Sababi, endi malla mushuk kelayotgan paytda qo'ng'iroycha jiringlab, ularni ogohlantiradi.

Temur TANGRIBERGANOV,
O'zMU jurnalistik fakulteti talabasi

Present Simple Tense
Oddiy hozirgi zamон

Oddiy hozirgi zamон har doim yoki har kuni sodir bo'ladigan umumiy ish harakati uchun ishlataladi.

SUBJECT+VERB
Ega+kesim

Inkor shaklida esa do/does yordamchi fe'llaridan so'ng «not» inkor yuklamasi qo'yiladi va inkor gap yasaladi:
Subject + do/does not + verb

Gulnoza doesn't drink coffee. They don't watch television very often.

Remember: ushbu zamonining kalit so'zлari: usually, often, always, sometimes, seldom, never, every day/week/ month/ year.

Crossword

Ushbu savollarning javobini ingliz tilida toping:

- Daladagi sariq oltin.
- Ayining sevimli taomi.
- Yer sharining o'rtaidan kesib o'tuvchi chiziq.
- Yomg'ir yoqqanda kerak bo'ladigan buyum.
- Barmoq uchi.
- Tanasi yashil rangda bo'lgan yirtqich jonzot.
- O'quvchining baholari to'planadigan daftari.
- Aqlni charxlovchi o'yin.
- Har kunimiz bo'lsin.

Kumushbibi TOSHMIRZAYEVA,
Surxondaryo viloyati, Sho'chi
tumanidagi 33-umumta'lim
maktabining 7-sinf o'quvchisi

TONG YULDUZI

JAHON BOLALAR
SHE'RIYATIDAN

ERTAROQ TURSANG...

Erta yotib,
Saharda tursang –
Tanang aslo dard
Ko'mras bilsang.

UKAMNING KO'YLAGI

Ukamning ko'ylagini,
Yuvdim men zavqqa to'lib.
Mehribonim ko'rinar,
Uzoqdan oppoq bo'lib.

OLA SIGIR

Sutingdan ola sigir,
Hech bo'lmasa ozroq ber.
Bola mushukchalarim,
Kutar ushoqchalarim.
Bir qoshiqcha qaymoq ber.
Suzmami yo sariyog' ber.
Sigirning suti har dam,
Ichganni qilar bardam.

MUSHUKLARNING SAVOL-JAVOBI

Mushuk mushukdan so'rар:
– Bormi mushukda tirnoq?
– O'ylab boq-chi, tirnoqsiz
Osonmi sichqon tutmoq?

Mushuk mushukdan so'rар:
– Mushuk kimning onasi?
– Qarib aynib qoldingmi,
Bizlar uning bolasi.

Qambar OTA tarjimasи

BAHOR SIZGA O'XSHAYDI, ONA

Quyoshdayin sochguvchi yog'du,
Tilagingiz hamisha ezgu.
Siz eng shaffof, eng tiniq tuyg'u
Kalom aytay xush, oshiqona.
Bahor sizga o'xshaydi, Ona.
G'uncha aksi budog'ingizda,
Nimtabassum yonog'ingizda.
Cheksiz mehr qarog'ingizda,
Nurga to'lar siz kirgan xona.
Bahor sizga o'xshaydi, Ona.

Chin insonlik xislati sizda,
Gul ochilar siz bosgan izda.
O'gingizing biz o'g'il-qizda,
Borilingiz ulug' shukrona.
Bahor sizga o'xshaydi, Ona.
Siz iforsiz, muattar asl,
Siz ko'klamsiz bebaho fasl.
Mehr-u muhabbatda bemisl,
Bir luf etdim aylab bahona:
Bahor sizga o'xshaydi, Ona.

Gulhayo URALOVA,
Bekobod shahridagi Qurilish va
kommunal xo'jaligi
kasb-hunar kolleji o'quvchisi

QUVNAB YOG'AR YOMG'IRILAR

Erta bahor chog'ida,
Quvnab yog'ar yomg'irlar.
Oh, bu go'zal yomg'irlar,
Bolalikni eslatar.

Ko'ngil to'lib turganday,
Bulutlar yig'laganday,
Mayli, mayli, yog'a qol,
Bag'ring menga ocha qol.
Bobodehqon suyunar,
Dalalarda kuyinar.
Chunki yomg'ir tufayli
Hosil har yil mo'l bo'lar.
Yomg'ir yog'sa gul unar,
Ko'ksimizda dil unar.
Goho o'ylab qolaman,
Qalbga quloq solaman.
Yomg'ir qanday yog'ishin,
Bir kun bilib olaman.

Mohira OQILXONOVA,
Toshkent davlat Sharqshunoslik
instituti qoshidagi akademik
litseyning I-bosqich o'quvchisi

Dunyolar lol qolgan
Ona elimga.
Oltindjar jaranglab
Turgan tilimga.
Mening qalamim bor
Shukur, qo'limda.
Quyosh havas bilan
Boqar yo'limga.
Adabiyyot asli –
Hayot mash'ali!

Iroda HOJIYEVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon
tumanidagi 10-umumta'lim
maktabining 6-sinf o'quvchisi

Q adimda bir xonadonda egizak opa-singillar dunyoga kelibdi.
Go'dakligida onalari olamdan o'tgach, ular otasi qo'lida katta bo'lishibdi. Ota qizlariga bor mehrini berib, ularni bekam-u ko'sti voyaga yetkaibdi.

Kunlar ketidan oylar, oylar ketidan esa yillar o'tibdi. Bu orada to'ng'ich qiz Fotima mehnatkash, aqlli qiz bo'lib ulg'ayibdi. Zuhra esa aksincha, erka, tantiq, dangasa bo'lib voyaga yetibdi.

Fotima har kuni erta bilan turib hovlilarni supurib-sidirar, uyimizga qut-baraka kirsin, deya saharda ko'cha darvozاسини oshib qo'yarkan. Zuhra bo'lsa, kech uyg'onib, qo'lini sovuq suvgaga urmas, nonushtani ham xarxasha bilan qilarkan.

Bir kuni qizlarning otasi ishdan qaytib, darvozani taqillatibdi. Zuhra borib eshikni oshibdi. Uning kiyimlari dazmollanmagan, sochlari taralmaganligini ko'rib, ko'chada o'ynab yurgan qizlar bir-biriga:

– Zuhrani qaranglar, ust-boshi kir ahvolda ko'chaga chiqishga uyalmaydimi? – deb uni masxara qilishibdi.

Zuhra bu so'zlardan gattiq uyalib, o'ziga to'g'ri xulosa chiqaribdi. Opasi Fotimadan o'rnat olib,

XATOSINI TUZATDI

Gavharoy RIXSIBOYEVA,

Toshkent viloyati, Bo'stonliq tumanidagi
12-umumta'lim maktabining 5-«V» sinf o'quvchisi

Yosh sportchilarimizning xalqaro maydonlarda qo'lga kiritayotgan yutuqlari, ular erishayotgan muvaffaqiyatlar zamirida mamlakatimizda bolalar sportiga qaratilayotgan yuksak e'tibor, farzandlarimizning nurli istiqboli yo'lida amalga oshirilayotgan xayrlı ishlardan yotadi. Buni yoshamizni ommaviy tarzda sportga jalg etish, ular o'rtasida sog'lom turmush tarzini keng targ'ib qilish, farzandlarimiz orasidan haqiqiy iste'dod egalarini izlab topish va ularni o'sib-ulg'ayishi, kamolga yetishi uchun yaratilayotgan sharoitlar misolida ko'rish mumkin.

BOKSCHILARIMIZ G'ALABASI

Eng quvonarlisi, yosh sportchilarimiz bu kabi g'amxo'rliklarga javoban xalqaro musobaqalarda Vatanimiz nomini munosib himoya qilmoqda.

Kuni kecha Bolgariyaning Sofiya shahrida start olgan boks bo'yicha o'smirlar o'rtasidagi jahon championatini ham yosh charm qo'lqop ustalarimiz g'alabalar bilan boshladi. Ushbu nufuzli musobaqa qada sayyoramizning 105 mamlakatidan 600 nafardan ziyyod sportchi sovrinli o'rinalar va shu yilning 16-28-avgust kunlari Xitoyning Nankin shahrida o'smirlar o'rtasida bo'ladigan II Olimpiya o'yinlari yo'llanmalari uchun bahslashmoqda. Musobaqalar yakunida har bir vazn toifasida kuchli beshlikka kirgan sportchilar ushbu huquqqa ega bo'ladi.

Vazni 49 kilogrammaga bo'lgan bokschilar bahsida hamyurtimiz Sulaymon Latipov turkmanistonlik Bayramxon Permanent ustidan ishonchli g'alaba qozondi. 56 kilogramm vazn toifasida yurtimiz sharafini himoya qilayotgan Shukurjon Rahimov gruzyalik tengdoshi Ucha Maisuradzeni taslim etib, raqibini keyingi bosqichga chiqish imkoniyatidan mahrum etdi. 60 kilogrammaga bo'lgan yosh charm qo'lqop ustalar o'rtasidagi bahslarda ishtirok etayotgan Iqboljon Xoldorov misrlik yosh bokschi Muhammad Sayidilalni ikkinchi raunddayoq texnik nokautga uchratib, musobaqaga katta tayyorgarlik ko'rganini isbotladi.

Shuningdek, o'z vazn toifalarida Abdulhay Shorahmatov, Bektemir Meliqo'ziyev va Kozimbek Mardonov ham navbatdagi bosqichga yo'l oldi.

Yosh bokschilarimizga keyingi bahslarda omad tilaymiz.

S. TURSINOV

TURDIXON - OSIYO CHAMPIONI

Toshkent shahrida sport gimnastikasi bo'yicha o'smirlar o'rtasidagi Osijo championatida hamyurtimiz Turdixon ISLOMOVA oltin medalni qo'lga kiritidi.

Olimpiya o'yinlari yo'llanmalari uchun kechgan bahsarda o'zbekistonlik sportchilar o'z oldilariga qo'ygan vazifani sharaf bilan bajarib, II o'smirlar Olimpiadasining ikkita yo'llanmasiga ega bo'ldi.

Osijo championating so'nggi kunida o'smirlar va qizlar sport gimnastikasining alohida snaryadlari bo'yicha qit'a championligi uchun bahslashdi.

Musobaqaning qizlar o'rtasidagi bahslerida iqtidorli gimnastikachimiz Turdixon Islomova xoda ustida mashq bajarish bo'yicha 14,075 ball jaung'arib, Osijo championi degan sharaflı nomga sazovor bo'ldi.

Erik mashq bajarishda ham o'z mahoratini namoyish etgan Turdixon 13,75 ball bilan bronza medalni qo'lga kiritdi.

Osijo championatida Xitoy, Yaponiya, Tailand, Qozog'iston sportchilari ham g'olib va sovrindorlar qatoridan joy oldi.

Shoh MUHAMMAD

Poytaxtimizdag'i «Jars» sport sog'lomlashdirish majmuasi sportga ixlosmand yoshamar bilan doimo gavjum. Bu yerda tashkil etilgan sport to'garaklarida shug'ullanayotgan yoshamar o'z salomatliklarini tiklash barobarida respublika va xalqaro musobaqalarda muntazam qatnashib, qator yutuqlarni qo'lga kiritib kelmoqda. Buni «Qo'l jangi» to'garagi faoliyatini misolida ham yaqqol ko'rish mumkin.

SOG'LOM BO'LAY DESANGIZ...

– Birinchi galdeg'i vazifamiz bolalarning jismonan va ruhan sog'lom bo'lishlariga erishish, – deydi to'garak rahbari, tajribali murabbibi Mahmud aka Suyarov. – Bu yo'lida shogirdlarimga o'z bilganimni o'rgatishdan aslo charchamayman.

– Qo'l ostingizdag'i sportchilarining oila va maktabdag'i hayotlaridan ham xabardormiz?

– Albatta. Ularning ota-onalari bilan doimo muloqotda bo'lib turaman. Qolaversa, kundalik daftarlariagi baholarini muntazam nazorat qilib boraman. Sportchining yuksak axloq-dobga ega bo'lishi mening bosh shiorim.

– Shogirdlarining orasida iqtidorlilari juda ko'p bo'lsa kerak!?

– Yosh sportchilar mashg'ulotlar jarayonida sidqidildan mehnat qiladi, o'z ustida ishlashdan aslo charchamaydi. Ayniqsa, shogirdim Oybek Murodovning intiluvchanligi, musobaqalarda erishayotgan yutuqlari ustoz sifatida meni xursand qilmoqda.

Oybek poytaxtimizning Yakkasaroy tumanidagi 26-umumta'lim maktabining 2-«V» sinfiga a'lo baholarga o'qiydi. U 2011-yildan buyon mazkur sport turi bilan muntazam shug'ullanib, katta-kichik musobaqalarda ko'plab yutuqlarni qo'lga

kiritib kelmoqda. Mashg'ulot chog'i o'ta intizomli, murabbibi topshiriqlarini aniq bajarishga harakat qilayotgan yosh sportchining intilishlarini ko'rib, uning kelajagi porloq ekaniqishondik.

– Oybek uchinchi farzandimiz, – deydi o'g'lini mashg'ulotlarga olib kelgan Zilola opa Murodova. – O'g'il bola yoshlikdan jismonan sog'lom, shijoatlari va mard bo'lib ulg'ayishi lozim. Shuning uchun farzandimiz sport bilan shug'ullanishini istadik. O'tgan vaqt davomida o'g'lim ham jismonan, ham ruhan chiniqdi. Birinchi navbatda qat'iy intizomga o'rgandi. Maktabda a'lo o'qishga, tadbirdi larda faol ishtirok etishga intilmoqda.

Murabbibi va ota-onalar bilan suhabatimiz uzoq davom etdi. Yosh sportchilarining bir-biridan go'zal chiqishlarini kuzata turib, ular orasida o'zimning ham farzandlarim bo'lishini juda-juda xohladi.

Yusuf ABDULLAYEV.
Muallif oltan surat

«O'zbekiston» nashriyot-matbaa
ijodiy uyida chop etilgan
ommabop eng yangi adabiyotlar

Mazkur ruknimizni kuzatib borayotgan aziz kitobxon o'quvchilarimiz, bu gal qanday asarlar bilan tanishar ekanmiz, deya qiziqayotgan bo'sangiz kerak-a? Agar shunday bo'lsa, bundan bag'oyat xursandmiz. Negaki, sizlarni yangidan yangi kitoblar bilan tanishtirish, bu orqali qalbagizda ezgu fazilatlarning kurtak otishiga oz bo'lsa-da, hissa qo'shish bizga ham mammunlik baxsh etmoqda.

SHE'RIY JAVOHIR

Nashriyot-matbaa ijodiy uyi tomonidan chop etilgan «Onajon» nomli she'riy to'plamdan xalqimizning sevimli va taniqli shoirlari bilan bir qatorda iste'dodli tengdoshlarining ijod namunalari joy olgan. To'plovchi va so'zboshi muallifi Ashurali JO'RAYEV ta'kidlaganlariday, ona baxti - farzandlar baxti, oila baxti jamiyat baxtidir.

Kitobda berilgan bir-biridan mazmunli she'rlarda aziz onalarimiz sabr va qanoat timsoli, mehr bulog 'iga qiyoslanadi. O'qiganingiz sari bu mo'tabar zotni ulug'lashda, madh etishda ijodkorlar chin ma'noda yurak haroratini qog'ozga to'kkalariga guvoh bo'lasiz.

QISSADAN HISSA

Yaqinda taniqli adib Temur Ubaydulloning «Pastlab uchgan turnalar» qissalar to'plami nashrdan chiqdi. Muallif asarda o'zi kuzatgan hayotiy voqealarni o'ziga xos tasvirlarda bayon qilgan. Kitobi o'qib, sadoqat, mehr-muruvvat kabi sof insoniy fiziylatlar, bizga berilgan eng ulug'ne'matlardan ekanini his etasiz.

UCH BUXUR FRANSUZ

Ushbu asar orqali Fransiyaning uchta davlat arbobi, mamlakatning yuksalishiga ulkan hissa qo'shgan va shu sababli fransuz xalqining ulug' kishilari qatoridan joy olgan qahramonlar - kardinal Rishele, Napoleon Bonapart hamda Sharl de Goll hayoti va faoliyat bilan yaqindan tanishish imkoniga ega bo'lasiz. Qolaversa, bu asar bugun dunyo bilan bo'yashayotgan siz yoshlarining jahon xalqlari, jumladan, Fransiya haqidagi bilimlaringizni yanada boyitishga xizmat qiladi. Shuhrat Ergashev qalamiga mansub mazkur kitobda mashhur tarixchilarining fikrlari ham keltirilgan.

Aziz o'quvchilar! Tahririyatimizga yo'llayotgan maktublarining orqali yana qanday kitoblarni o'qishni istashingiz haqida, albatta, yozib yuboring.

8

Muassislar:

O'zbekiston Matbou va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harkat Markaziy
Kengash,
«SOQ'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga
qarashli bo'limagan salqaro xayriya fondi.

Bosh muharrir
Feruza ADIROVA

Gazeta O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil
2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

EZGULIK BUNYODKORLARI

Bir oy avval «Nafis san'at» to'garagi rahbari Muzaffar aka Begmatov shogirdlariga «Sog'lom bola yili» munosabati bilan maktabimizda rasmlar tanlovini o'tkazamiz, g'oliblarning ijodiy ishlardan ko'r gazma tashkil etamiz, dedilar.

Iqtidorli o'quvchilar ko'p izlanishdi, kitoblarga, gazeta-jurnallarga murojaat qilishdi. Nihoyat, o'quvchilarning izlanishlari o'z samarasini berdi.

- Tanlovga to'plangan ijodiy ishlarni kuzatar ekanman, ayrim rasmlarni alohida saraladim. Ular bir qaraganda oddiydek ko'rinsa-da, biroq rasmlardagi tasvirlar biz kattalarmi befqar qoldirmasligi aniq, - deydi Samarqand viloyati, Qo'shabot tumanidagi 68-umumta'lum maktabining tasviriy san'at va chizmachilik fani o'qituvchisi Muzaffar

o'quvchisi Diyora Hamiyevanining «Bizni zaharlama», 3-«A» sinf o'quvchisi Feruza Otaqulovaning «Illat oqibati» deb nomlangan rasmlarida nosog'lom turmush tarzi bayon etilgan bo'lsa, 4-«A» sinf o'quvchisi Muyassar Murtazoyevanining «Oilaviy sport», Diyora Hamiyevanining «Baxtli bolalik» kabi rasmlarida sog'lom bola nafaqat oilaning, balki yurting faxri, millatning tayanchi ekanligi ifodalangan.

aka Begmatov. - Ziyarak o'quvchilar chizgan rasmlari orqali o'z tengdoshlarini hushyorlikka chorlab, chekish, giyohvandlik salbyi oqibat larga olib kelishini bayon etishgan. Bu bizni niyoyatda quvontirdi.

O'quvchilarning ijodiy ishlarini ko'zdan kechiramiz. 5-«A» sinf o'quvchisi Malika Muhiddinovaning «Dada, chekmang», 6-«A» sinf

Aziz qizlarjon, salatlarning inson organizmiga qanchalik foydali ekanligi hammamizga ma'lum. Quyida sizga tavsija etmoqchi bo'lgan xushta'm salatimiz ham bundan mustasno emas.

Kerakli masalliglar:

2 dona qaynatilgan lavlagi,
2 dona olma, 50 gramm
yong'oq, yarim bog'
ko'kat, 100 gramm
qaymoq, ta'bga ko'ra tuz.

Tayyorlanishi: po'sti
archilgan olma urug'idan
tozalanadi va somoncha shaklida
to'g'raladi. Qaynatilgan qizil lavlagi ham

somoncha shaklida
to'g'ralib, olmaga
qo'shiladi. Tuzi
rostlangach, qay-
moq bilan qorishtiriladi.
Ustiga bezak berish uchun
maydalangan yong'oq sepili
va dasturxonga tortiladi.
Yogimli ishtaha!

NARGIZA tayyorladi

21-aprel 2014

TAHRIR HAY'ATI:
Omonulla YUNUSOV,
Abdug'anji XOLBEKOV,
Bahodir G'ANIYEV,
Svetlana INOMOVA,
Murtazo SULTONOV,
Zoir ISAJONOV,
Feruza JALILOVA,
Sa'dullo TURSINOV
(Bosh muharrir o'rinosbasi),
Sobitxon TURG'UNOV,
Zikrilla TESHABOYEV

Navbatchi
muharrir
Dilorum
HOTAMOVA
Rassom
Feruz
MATYOQUBOV
Dizayner
Olovuddin
ORIPOV

Manzillimiz:
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail:
info@tongyulduzi.uz
www.tongyulduzi.uz

«O'zbekiston» NMUda
chop etildi.
Tahririyatga kelgan barcha
qo'lyozmalar tahrir qilinadi,
mualliflarga qaytarilmaydi.
Haftaning dushanbe kuni
chiqadi.
Shakli A-3, 2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092
Adadi - 53899
Buyurtma N: J 9704